

بانکداری اسلامی، بهترین جایگزین

منبع: finance islamic Global

برگردان: ابراهیم اخلاقی- واحد ارزی قم

بانکداری اسلامی با بهره‌مندی از اصول اخلاقی و شریعت اسلامی جایگزین مناسبی برای بانکداری ربوی جهت مدیریت دارایی و نقدینگی به شمار می‌رود. بسیاری از مردم مسلمان و غیرمسلمان، تأمین مالی اسلامی را کاراترین شیوه مدیریت معاملات دانسته و به کارگیری خط مشی بانکداری بدون ربا را یک انتخاب مناسب می‌دانند. در طول زمان همسو با تغییر و تحولات بازار ارایه محصولات و خدمات بانکداری اسلامی جهت شرکتها و مشتریان حقوقی تکامل شگرفی داشته است. خدمات اولیه بانکها که شامل افتتاح یک حساب عادی است نیاز مردم را برای دستیابی به راه‌حلهای پیچیده تری در جهت کاهش چالشهای مختلف و ریسک‌های مالی که امروزه فرا روی شرکتها می‌باشد گسترش داده است.

به لحاظ تاریخی ترکیب نامتعارفی از تأمین مالی اسلامی، سرمایه‌گذاری، مدیریت نقدینگی و دیگر راه‌حلهای پولی - مالی، توانایی مدیران مالی شرکتها را در کاهش ریسکهای ناشی از تبادلات و نوسانات نرخ ارز و واریز و پرداخت وجوه منطبق بر شریعت اسلامی تحت تأثیر قرار داده و در نتیجه این امر باعث بالا رفتن ریسک کسب و کار و نیاز به بازگشت به دوره بانکداری سنتی در غیاب راه‌حلهای اسلامی شده بود. با گذشت زمان صنعت تأمین مالی اسلامی شاهد توسعه محصولات مختلفی بوده است که نیاز مالی بنگاه‌ها را برآورده ساخته است. تکامل مالی اسلامی در دو دهه گذشته شامل توسعه ارایه خدمات به مشتریان حقیقی و حقوقی، تأمین مالی، تجارت و سرمایه‌گذاری بوده است. اخیراً در بخش بانکداری سرمایه‌گذاری (بیمه اسلامی) محصولات و خدمات متنوعی ارایه شده است. پرتفوی خدمات بانکداری اسلامی مشابه خدمات و محصولاتی است که بانکداری سنتی ارایه می‌کند.

در بخش بنگاه و شرکتهای بزرگ، بانکداری اسلامی تنها به ارایه خدمات سرمایه‌گذاری و تأمین مالی در سطح خرد خلاصه نشده بلکه طیف وسیعی از خدمات در حوزه بازارهای سرمایه‌ای، استقراضی و ابزار مشتقه را نیز شامل می‌شود. محصولات ساختارمند بانکداری اسلامی که در سایه این نوع سیستم ارایه می‌شوند شامل مراحله، مضاربه، مشارکت و اجاره بوده و راهبردهای مالی به کار گرفته شده خاص مشتریان حقوقی می‌باشند. از آنجا که صنعت مالی اسلامی به عنوان یک جایگزین معتبر برای بانکداری ربوی و خدمات مالی محسوب می‌گردد به برخی از شیوه‌هایی که مدیران مالی و یا خزانه‌داران شرکتها می‌توانند منطبق بر شریعت اسلامی نیاز مدیریت مالی و نقدینگی و زنجیره تأمین خود را برآورده سازند اشاره می‌کنیم فلذا اطمینان از منابع لازم و کافی جهت رفع نیازهای راهبردی و عملیاتی مالی بسیار حائز اهمیت است. تأمین مالی اسلامی دامنه وسیعی از راهکارهای توسعه یافته مالی از قبیل تأمین مالی کوتاه مدت، میان مدت و بلند مدت اتحادیه‌ای، پروژه محور، صادراتی و تأمین مالی از طریق بازار سهام و اوراق قرضه اسلامی را در بر می‌گیرد. خدماتی همچون مراحله تجاری (پرداخت مدت دار) نیز جهت تأمین مالی خرید کالاها و مواد اولیه کاربرد بسیار دارد.

مشارکت و مراحله (مبتنی بر فروش کالاهای ویژه) به عنوان تأمین نیازهای سرمایه در گردش کوتاه مدت به طور گسترده استفاده شده و هرگونه عدم انطباق مالی و نقدینگی را بین وجوه ورودی (بروات) و وجوه خروجی (پرداختها) را در یک شرکت از بین می‌برد.

بانکداری اسلامی جهت تأمین مالی میان مدت و بلند مدت به شکل صکوک (اوراق قرضه اسلامی) در صنعت بسیار رایج شده است.

دولتها و شرکتها بیش از پیش برای تأمین مالی نیازهای خود به بازارهای سرمایه اسلامی توجه دارند. اعداد و ارقام نشان می‌دهند که مجموع ارزش صکوک جهانی منتشره در سال ۲۰۱۰، به ۲۳/۳ میلیارد دلار رسید که نسبت به سال ۲۰۰۹، ۱۱ درصد کاهش اما نسبت به سال ۲۰۰۸، ۲۳ درصد افزایش داشته است.